

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide vagy a főmunkatárs ezimére intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja

Egész évre . . . . . 8 korona
Fél évre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . . 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1 szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Bélyegdi, minden beiktatás
után . . . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Uj vasutunk.

A közvagyonosodás legelső és leghatalmasabb tényezői kétség kívül a vasutak. Tagadhatatlan, hogy százbérezű megyénknek, melyet annyira szeretünk kis Magyarországnak nevezni, anyagi felvirágzása azon határkőnél veszi kezdetét, mely az első vasut építését jelöli. Hiszen eladdig nehézkes közlekedési és szállítási viszonyaink, pusztán az igás jószág közvetítésére fektetve, a kezdetlegesség bélyegét viselték magukon, s ennek folytán iparunk és kereskedelmünk modern értelemben vett lendületet egyáltalán nem nyerhetett. Az a két párhuzamosan futó sín visz bennünket közelebb a világpiacokhoz, s hozza közelebb hozzánk a gyors és kényelmes közlekedés és szállítás ezernyi ezer áldását, megbecsülhetlen szolgáltatásokat tévén ekkép egy ipari és gazdasági, valamint kulturális érdekeinknek.

Nem szenvedhet tehát kétséget, hogy új vasutvonalak létesülése megannyi előre tett lépés a haladás útján. Ez okból a *pelsőcz-murányi* helyi érdekű vasut vonal létesültét, annak folyó hó 21-én történt megnyitása alkalmából a nyilvánosság terén őszinte örömmel üdvözljük. Ez a vonal, mely megyénk egyik legjelentékenyebb völgyét szeli keresztül, hivatva van s bizonyára képes is lesz egyrésztől megteremtői fáradozásának erkölcsi és anyagi jutalmát biztosítani, másrésztől egy nagy vidék munkás és törekvő lakosságát buzgó munkásságának jól megérdemelt gyümölcseiben részesíteni, megnyitván házi-, kézmű- és gyármű ipari termékei számára a jelentékenyebb kereskedelmi gócpontokat.

A vonal mentén fekvő városok és községek anyagi és szellemi boldogulásának egyik jelentős tényezője tehát az új vasut, melynek megnyitása emlékeztetés eseményt képez e megye történetében. Méltó fényrel és ünnepélyességgel ülte meg a megnyitás örömnapiját megyénk egész nagy közönsége, elismeréssel adózván a munkás kezeknek, melyek a szép művet létrehozták, s szerencsekívánatokkal halmozván el a jövő tekintetében a derék népet, melynek e vonal igazi lüktető élettere leendő.

A megnyitás tényéről és az azzal kapcsolatos ünnepélyekről részletes tudósításunk a következő:

T A R C Z A.

A fecske-fészek.

Armand Barthez beszélye.

Elragadó piczi lábaeska! — gondolak egy előttem lebegő kis leány parányi lépéseim konokul csüngő szemem, kinek szürke posztóból készült topánjai alig hagyának maguk után csak kis nyomot is — egy a Landy uton vezető poros ösvényen. Lelkemre! gyönyörű piczi lábaeskkák!

Idáig rá sem gondoltam, merre irányozzam lépteimet, lábaim most ösztönszerűleg követtek szemeim irányát . . . eh de mit tűnök! sétálni indultam, s aztán úgy is mindegy ezen vagy a más oldalon! . . . így hát pár lépésnyi távolból esendesen kísérem a bájos gyermeket. — A csinos leányka nagy széles szalmakalapot viselt, melyet fekete bársony szalag vett körül, míg selyem csikós ruháját zöld tafeta köténykéje szalagaival övezte át karesu derekán. Épen midőn keces járását a fogoly gyors futásával összehasonlítgatom, a föltámadt pajkos esti szél — ruhája alját megbillentve — harisnyája hófehérségét láttatni engedé . . . s mi kábító villanatot! . . . láttára Pradier vagy Clésinger szépérzéke is gyönyörtől reszketett volna meg.

Igy történt, hogy áthaladva Sz. Ouen falun, a templom előtti térre érkeztem: a szép leány a templomba tért . . . pillanatra követem még szeméimmel, aztán a boltívet alatt csakhamar eltűnt előlem.

A nyárfák halkán ingó ágai — melyek mögé a nap lealézott — különféle alakokban szegélyezék körül a tiszta láthatárt, nekem úgy látszott, mintha izzó tűztenger törne az óriási lombkalászkok hézagain keresztül.

Gömörmege értelmiségének szín-java jelenlétében rég látott fényrel, lélekemelő lelkesedés közepette ment végbe folyó hó 21-én a murányvölgyi helyi érdekű vasut ünnepélyes megnyitása. A megye történetében két évtized óta párját nem lelt nagyjelentőségű ünnepély találkoztul szolgált a megye szellemi és születési előkelőségének, mely jelenlétével dísz és fényt kölcsönzött az emlékeztetés ünnepnek.

A meghívottak díszes sora már a megújítást megelőző nap kezdett összeseregleni a megye egyes vidékeiről. A vonal műtanrendőri bejárását és megújítását eszközölő bizottság tagjainak egy része, élükön Papp Árpád kereskedelmi miniszteri titkár, a miniszter képviselőjével, Bornemisza László megyei alispánnal és Kubinyi Géza országgyűlési képviselő, a vasut megteremtőjével még f. hó 20-án d. u. indultak el Rimaszombatból s mentek Gömörpanyitig, hol Kubinyi Géza vendégszerető hazánál találtak szíves fogadtatásra.

A közönség gyülekezése azonban csak másnap kezdett nagyobb szabásúvá válni. A megnyitásra kibocsátott meghívókon kitüntetett találkozási időt megelőzőleg a pelsőczy vasuti állomásra mindenfelől érkeztek már a meghívottak, s mikor a Gömör-Panyitról érkező bizottság külön vonata berobogott, akkor már nagyszámú közönség érkezett a pelsőczy állomás terezzára.

Csaknem egyidejűleg a külön vonattal érkezett kocsin a találkozás helyére Hámos László főispán nevével, Máriássy Barna roznói főszolgabíró és Marton János, nevével, míg a külön vonaton a hivatalos személyiségek hosszú során kívül Kubinyi Géza neje és leánya Szeréna is megérkeztek. E kevéssel 9 óra előtt érkezett külön vonat berobogása után a bizottság tagjai csakhamar összegyűltek a pelsőczy állomás egyik vártermében, s Papp Árpád, mint a bejáró bizottság vezetője, constatálván, hogy a hivatalosan megjelenésre felkért vendégek mind jelen vannak, a

műtanrendőri bejárást

megnyitottnak nyilvánította.

Ez után a meghívottaknak mintegy 150 főre menő serege azonnal vonatra szállott, s megindult a megnyitó vonat Licze-Gieze felé. A folyton emelkedő pálya első kanyarulatánál jobbról egy óriási darab mintegy 1.37 négyszögletes területű természikkla tűnik az utazó szemébe, mely a nagy mű megalkotójának nevét örökíti meg. — Rajta óriási betűkkel a következő felirat van bevéve:

„E VASUT ÉPÜLT 1893-BAN — ALKOTÓJA:
KUBINYI GÉZA ORSZ. KÉPV.”

E helytől folytonos emelkedéssel hatalmas, meredek sziklák között vezet a vonal az 1. számú örházig, a hol a bejáró vonat megállott, s a bizottság apróra megvizsgálta az örház berendezését és mindennemű felszerelését, valamint a törvényhatósági ut által e helyen képezett átjárót, mely eddigelé sorompó nélkül volt tervezve, azonban a közigazgatási bizottságnak indokolt felszólalása

A Szajna fölött, — mely lábaimnál méltóságteljesen hömpölygött tova — számtalan fecske sikamlík át; örömmel követem egyikök röptének merész iveit, — egy percre a gátra száll s a más pillanatban ismét fölrepül, nini . . . majd meglegyinté homlokomat! aztán hirtelen elvész előlem. Gyorsan megfordulok s már a templom-homlokzat közepén láttam újra meg, hol fészket rakni iparkodik. Vagy huszszor szállt így föl s alá, míg végre is csak alig látható fekete folt jelölé megkezdett fészke helyét

E pillanatban szent ének reszkető hangja ütődött fülemhez . . . csak nem ő énekel így? a templomba indultam.

A bold. Szűz kápolnája fényzőnben uszott. A viaszgyertyákról mindenfelé aláömlő melancholikus fényrel szép ismeretlenem kis kötényét s selyem ruháját első pillanatra fölismerem; kalapját letevé, mi által gazdag barna hajfürtje szabadon önlök körül kedves homlokát. Az ének hirtelen megszűnt, cipőm erősen megrecesent a templom padlatán, megfordul . . . egy pillanatra láttam őt! Mj kedves lábai, bájos termete s mi angyali arca van! Ó én már is eléggé láttam, hogy meggyőződjem e felől. Térdre borultam — bocsássa meg bűnömöt a szent Szűz nem annyira az oltár, mint inkább ez elragadó tünemény előtt.

A szertartás a nélkül, hogy oda figyeltem volna — véget ért. A kis leány fölemelkedve térdelő helyzetéből ellebegett, s a templom homályos hajójában eltűnt. Közeledék a padhoz, melyen térdelni láttam őt . . . a támlás mahagon-székre két kezdőbetű volt véve: H M. Míg e két betű fölött eltűntem, a sekrestyés is beféjezte a gyertyaalgotatást, — felé fordultam.

— Miért van ma — kérdém halkán tőle — ily szokatlan időben az Isten-tisztelet?

folytán annak egyoldalú sorompóval való ellátása elhatározottat.

Innen a vonal a Licze-gieze-horkai hármast határ esücskének érintésével az ugynevezett „özörényi“ fensíkon halad tova hatalmas kanyarulatokkal a 2 számú örházig, a hol a pelsőcz-jolsvai törvényhatósági utat metszi. E természeti szépségekben gazdag fensíkon szeszélyes kanyarulatokkal halad a pálya, mely kanyarulatok közül a legkisebbnek is 200 méternyi sugara van. A fensík szelétől jelentékeny esséssel vonul a pálya Licze-Gieze felé, s közben érintvén a 3 számú örházat, Licze-Gieze állomásban torkollik. Az ide berobogó vonatot az összesereglett lakosság és az iskolás gyermekek meg-megújuló harsány éljenzése fogadta. A lobogódiszt öltött tetszetős állomási épület előtt

Kovács Frigyes giczei ev. ref. lelkész fogadta a vonatról leszállt bizottságot, költői képekben gazdag hosszabb beszéddel üdvözlővén azt. „Koszorúinkat, melyeket az elismerés virágaiból fűztünk össze — végzé szavait a szónok — megosztjuk a következők közt: Az első koszu Hámos László főispánt, a kerület volt országgyűlési képviselőjét, mint a vasut eszméjének első megpeditőjét illeti. A második illeti Kubinyi Gézát, ki lankadatlan erőlyel, fáradságot nem ismerő buzgalommal megteremtette a vasutat, a harmadik pedig a műszaki kivitel embereit és a munkásokat.”

Az éljenzéstől kísért beszédre Papp Árpád, miniszteri titkár válaszolt, kerekded beszédben mondván meleg köszönetet a szívélyes fogadtatásért s kívánván a község jólétének gyarapodását.

Erre gyönyörű borostyán koszuval díszítették fel a vonatot, a koszu selyemszalagján ezen felirattal: „A giczei nők.”

A társaság rövid ott időzés után ismét vasutra szállva, az erdő koszuza hegyek közt jelentékeny esséssel tova haladó pályán Jolsvához ért, hol a vonatot díszes diadalívvel és hangos zeneszóval fogadták. A város egész értelmisége künn volt az állomásnál, s úgy ez, mint a vonatról leszállott vendégek őszinte elismeréssel adóztak azon talpraesett, szépen kidolgozott és tapintatos beszédért, melylyel Bazilidesz Gusztáv, a város polgármestere az érkezőket fogadta. A beszédre ezuttal is Papp Árpád, a bizottság vezetője válaszolt, s a válasz elhangzása után Jolsva város szépe a vonat mozdonyát nyolcz gyönyörű koszuval ékesítették fel.

A fogadtatás után mintegy negyedórával, 1/2 12-kor a város fűrdőjének szépen feldíszített nagytermében 180 teritékű

villásreggeli

volt, melyen a bizottság, a vonaton levő meghívottak és a jolsvai társadalom több vezetékű, az ott állomásozó honvéd tisztikarral részt vettek. Az izletes villásreggeli több sikerült toaszt fűszerezte. Elsőnek felszólt

Vrbjár Péter, jolsvai r. kath. esperes plébános, kiindulva a szerződés kötésnél szokásos áldomás eszméjéből, poharát a magyar közlekedési kormány jelenlevő képviselőjéért üríti. A beszédre

— Uram, hisz' Mária hava van — válaszolá.
— Ah ugyan! s mi gyönyörűen éneklék a verszakokat, különösen egy hang kötő le figyelmemet, egy leányé, ki épen e helyet tartá elfoglalva.

— Helén kisasszony.
— Sz.-Ouen-ban lakik?
— Csak nyáron — anyjával. Nemde kedves hanja van? és szíve százszorta jobb hangjánál . . . Angyal, égből szállt angyal ó.

— Helénnek nevezé imént kegyed.
— Igen uram! hisz' mindenki ismeri s szereti a faluban.

— Ó! nagyon elhiszem ezt, — gondolám magam is, mielőtt ismertem, már megszerettem őt.

Megköszöném a sekrestyés szívességét s elhagyám a templomot. A toronyóra recsegő hangján épen 9-et vert, az égen számtalan csillag tündöklött. Majdnem önkénytelen tértem a Szajna partjára le s egy fűz tövében a fűbe heverve — esti kalandom fölött töprenkedém. A tejut fejem fölött húzódtott az azur égen át . . . merengve követem csillámló utja kanyarulatát, miglen szemem — egy a többinél fényesebb — csillagra bukkantak; nagyon természetes — Helénnek nevezem el s a nélkül, hogy karjaim vagy ajkamat mozdítán, a legkedvesebb dolgokról fecsegek vele! Valóságos kis regényke volt, melynek lapjait titokteljesen lenn, szívem mélyében forgatám — !

Azon ejel keveset aludtam — annál többet ábrándoztam! . . .

Másnap — alig pirkadott — már talpon valék íróasztalomnál. Midőn egy lapot tele firkáltam, — az ördögbe! minek ez — kiáltottam bosszantva: egyszer láttam csak s névleg is alig ösmerem, ő meg — valóságos

Papp Árpád szintén felköszöntőben válaszolt, élve az ünnepély alkalmából Jolsva városának vezérferfiát. Majd ismét

Vrbjár Péter emelt szót, poharat emelve a megye főispánja és alispánjéért. Ezt követte

Kubinyi Géza országgyűlési képviselő szép felköszöntője, mely a következőleg hangzik: „Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Általában véve helytelenítik ezt a kifejezést és ezen kifejezés alapját: „status in statu”. És mégis van kedves magyar hazánkban egy ilyen valószínűségi híven feladatát, csak akkor felel meg a magára vállalt s vele kapcsolatos magasabb ezélnak, ha a statusban status marad, s megőrzi teljesen a maga függetlenségét. Avagy nem status in statu-e Magyarország azon nagyszabású vállalat, melyet büszkén nevezünk ekkép: magyar királyi államvasutak? Vajjon van-e nemzet, melynek e téren külön alkotása, külön vagyona volna, s vajjon van-e vagyon egy nemzet kezében, mely áldásosabban és természetesen működne, mint e vasut? Ismétlem, ezen status in statu a magyar államvasut, mely nemcsak saját testét mozgatja, hanem azon vérrel, mely ereiben csörgödez, táplálni képes azon kisebb közlekedési intézményeket is, melyet ugy neveznek, hogy: helyi érdekű vasutak. Ez a mi ma megnyitott vasutunk is oly kisebb közlekedési intézmény, mely csörgödező vért e nagy, e kiváló intézményünkől nyeri. E magyar államvasut igazgatóságát és annak igen tisztelt jelenlevő tagjaira emelem poharamat, s kívánom, hogy miként a magyar államvasutakat a gondviselés jogos és méltó büszkeségünkre nagyra fejlessze, úgy az élén álló tisztelt vezérferfiakat s köztük a körünkben tisztelteteket is az Uristen sokáig éltesse.”

A beszédet követő viharos éljenzés lecsillapultával Podraszký Endre, Coburg hercegi erdőigazgató írtatt poharat talpraesett szavakban a vállalkozók egészségéért. Erre

Lukács Géza tb. megyei főjegyző igen sikerült beszédben emelt poharat „büszkeségünk alapja s reményeink zálogáért” a magy. kir. honvédségért, s annak Jolsván levő tagjaiért. Végül

Papp László tartott egy rokonszenvesen fogadott beszédet, kiindulva abból, hogy koszorúkkal fogadták a vonalat bejáró bizottságot, de ők is hoztak magukkal egy koszorút, mely sok éves virágok számlá. Ez a vonaton utazó előkelő hölgykoszoru s szónok annak, valamint Jolsva város hölgykoszorújának tagjait élte.

Ezután újból felkerekedvén a társaság, vasutra ült és mihamar elérte a legközelebbi állomást: Hisnyóviz-t, hol taraczkurrogás fogadta a beérkező vonatot. Az állomási épület oldalrészen izléses diadaliv volt felállítva, e felirattal: „Szerencse fel!” E diadaliv szomszédságában helyezkedett el a környék harsányan éljenző lakossága, melyek élén Hamrák Adolf, a Heinezmannelé chisnyóvízi vasgyár fiatal főmérnöke tartott egy hosszabb, ügyes üdvözlő beszédet. A bizottság nevében erre is Papp Árpád miniszteri titkár válaszolt, kívánva a gyártelep és a lakosság minél nagyobb felvirágzását.

Rövid tartózkodás után ismét vasutra kelve, Vizesrét határan keresztül haladt a megnyitó vonat, s csakhamar elérte Nagy-Röczeit, hol mozsár-lövésekkel és zenezővel fogadták a szép diadaliv alatt ehaladó vonatot. A hivatalos üdvözlő beszédet

Stefancsok Károly, Nagy-Röcze város polgármestere tartotta, röviden, de szívélyes szavakban mondván Istenhozottat az érkezőknek.

Papp Árpád köszönő válasza után a vonat tovább haladt a Murány-Hosszurét mellett fekvő örházig, a honnan a pálya ismét emelkedni kezd és legnagyobb emelkedésével halad fel Murányba a várhegy alá, melynek tövében a csinos állomás épült. Itt az eddigiekhez hasonló ünnepélyes fogadtatásban részesült az érkező vonat. Az ünnepi szónok

Pauks László a Coburg hercegi erdőgondnokság pénztárnoka volt, ki kerekded beszédben üdvözölve az érkeztettek, a kormány tagjait, Kubinyi Gézá, Mihálik Dezsőt és Podraszký Endrét élte.

Papp Árpád szép válaszában költői párhuzamot vont a történelmi Murány és a mai Murány között, Isten áldását kérve az új vonal végpontjának lakosságára. Ezután a sorba állított iskolás fiúk egyike lépett elő, s bátran, messzeesengő hangon szavalt el egy apró verset, mely Kubinyi Géza érdemeit magasztalva, az ő éltetésével végződik.

A megtisztelt képviselő bőkezűen megajándékozván az iskolás fiukat s tanítójukhoz a hazafias nevelésre buz-

dító meleg szavakat intézven, az állomás tűzetes szemle alá vétetett. Mintegy félóra időzés után a vonat vissza indult Nagy-Röcze, hová egy kis félóra alatt megérkezve, ki-ki szállására sietett, megtenni előkészületeit az ünnepély további részleteire.

Az est már rég beköszöntött, midőn a minden irányban szétszóródott illusztris társaságot, melynek egy része a városházán a hivatalos jegyzőkönyv felvételével volt elfoglalva, ismét összegyűjtötte a vállalkozók által meghívottak tiszteletére adott ünnepi

bankett.

mely a vendéglő, illetve a kaszinó földszinti és első emeleti helyiségeiben esti fél 6 órakor vette kezdetét.

A fénér asztalok körül mintegy 200 főnyi díszes közönség foglalt helyet, első sorban gyönyörködve a példás rendben, mely egy az elhelyezkedés, mint a kiszolgálás tekintetében mindvégig uralkodott.

A fényes és gazdag lakoma menu-je a következő volt: Leves. Tok ála tartár. Fogas vajjal. Oz sült. Turós tészta. Vese és borjú sült. Vajas tészta. Sajtok Giardineto. Fekete kávé. — Borok: Szathmári fehér. Budai vörös. Pezsgő.

A harmadik fogásnál felemelkedett

Kubinyi Géza, s a következő általános tetszéssel fogadott felköszöntőt mondotta: „Mélyen tisztelt társaság! A kereskedelmi kormány és annak jelenlevő képviselője, tisztelt barátom Papp Árpád urra a mai napon annyi üdvözlés és felköszöntő mondott, hogy én részemről alig tudnék ahhoz még valamit hozzátenni. Nem is ez a cél készlet tehát a felszólalásra, hanem a nálaérettől áthatott kebelnek lüktetése adja kezembe a poharamat. Mert ifjú koromnak minden ábrándja, férfi koromnak minden működése oda irányult, hogy szeretett vármegyénknek hasznos polgárává tegyem magam, s maradandó emléket emeljek becsületes, buzgó munkálkodás által. Hogy e törekvés tényné vált, azt első sorban és mindenek fölött a magas kormány atyáskodó gondoskodásának köszönjük. Mert hiszen tény az, hogy Gömörmegye igen ritkán kopogtatott idegen ajtókon segélyért, és ha kopogtatott, tárt ajtóra és tárt szívre talált; a tárt ajtón bebocsátattunk, a tárt szívből kérelmünk visszhangra talált. Ennek tanúsága a ma megszemlélt nagyszerű mű is, mely hivatalos és költséges az anyagi és szellemi virágzás magas fokára emelni, s azon nemcsak megtartani, hanem folyton előbbre is vinni. Igenis, tisztelt társaság, a kereskedelmi miniszter ur, — még a megboldogult — azt mondotta: „Munkálkodjatok nyugodtan és biztosan, én segíteni foglak, s utóda e jelszó alatt segített bennünket. Szívesen hajtok tehát fejet a magas kormány előtt, s szívből emelek poharat annak itt jelenlevő képviselőjéért, és kívánom, hogy őt, mint e vármegye szülöttét, nekem kedves barátomat az uristen sokáig éltesse!” — A megújuló éljenzés elhangzásával legott szót emelt

Papp Árpád, miniszteri kiküldött, köszönetet mondva a neki osztályrésztül jutott számos megtiszteltetésért. „Mindenkor örömmel fogadtam egy-egy oly megbízást, melyhez hasonlóval a mai nap alkalmából ki lettem tüntetve. Ez alkalommal kétszeres örömmel fogadtam el a vasutmegnyitásra szóló megbízást, mert hiszen az, a kihez én a legközelebb állok, egy fél évszázadon át vezetett Gömörmegye közlekedési ügyeit. Szeretjük emlegetni — folytatja — hogy Gömörmegye Magyarország kiesiben, mely szült már nagy férfiakat minden téren. Ezek közé sorolja szónok a mai nap hőseit: Kubinyi Gézá, kinek számos érdemét lelkes szavakkal magasztalja s neki Istentől további lankadatlan erélyt, munkaerőt, s hosszú életet és számos a maihoz hasonló sikert kíván,

Majd Csátáry Grosz Lajos, a m. á. v. főorvosa szólalt fel, jól sikerült humoros felköszöntő keretében mondván el, hogy ez épen a 46-ik mütanrendőri bejárás, a melyiken résztvesz. Minden egyes ilyen utja alkalmából hallotta magasztaltatni a vasutak érdemeit a kereskedelem, ipar és közgazdaság előmozdítása körül, de mindezeknél többre becsüli a vasutak nevezetes szerepét a magyar állameszme további tekintetében. Erről győződött meg ma is, s Nagy-Röcze város hazafias polgárságát és polgármesterét élte, ez utóbbit kiváltkép még azért is, mert tekintettel volt a szónok egészségügyi szakmájára és ebből folyólag a város fürdőjében szállásoltta őt el. — Az élénk derültséget keltő humoros vonatkozással végződő beszédet követte

Bornemisza László alispán nagyszabású, magas szárnyalású felköszöntője, mely így hangzik: „Igen tisztelt uram! Ősi ködbe borult a nap, mintha féltette volna halavány sugarát, és meg akart volna bennünket kimélni attól, hogy megaranyozza azzal Murány várának romjait, — megkímélni azért, hogy a mai napon megövjön bennünket attól, hogy lelkeinkkel a multba visszapillantunk és meghalványítsuk a mai nap fényét. En azt hiszem, hogy igaza van annak a tudósnak, a kinek állítása szerint a nemzetek sorsát nem a véletlen vezérli, hanem egy véghetetlen hatalom, a melynek utai kifürkészhetetlenek. Ez az állítás minden nemzetre illik, azt minden nemzet történelme igazolja, De kétszeresen igazolja hazánk történelme, mert

... oly sok csapás után

Megfogyva bár de törve nem.”

nem élne nemzet e hazán, ha nemzetünk sorsát nem egy magasabb hatalom intézné.

Nem véletlen körülmény, hogy egyik kor felváltja a másikat, s egyik korról a másikra száll a multak emléke. Az eszmei magaslatról dicsőítve azon tetteket, melyeket a mult örzött meg számunkra, s visszatévedezve tekintetünkkel az elmúlt időkre, két eszme vonul el lelki szemem előtt. Az egyik a tántoríthatlan hűség az alkotmányhoz, a másik a hazaszeretet. Mióta magyar ember van a világon, ez a két eszme volt az ő szentírása, az ő tizparancsolata. Az eszmei magaslatról megittelt lovagoknak minden fegyver-tényében és minden békés alkotásában e két vezéreszmét látjuk megtestesülni, e két eszmét, melyeket nem csak az anya örökít át csecesmő gyermekére, hanem maga a társadalom is lelkebe és a férfiak, hogy hű maradjon hozzá. — Azonban egyik kor ellensége a másiknak. — Ma oly tettek korát éljük, melyben nem a férfi erények, hanem a tudomány és haladás vezéreszméi szolgálnak vezérszövevényekül. Ha tehát ma haladásról beszélünk, nem zárkozhatalunk el a tudomány haladásától, s ha nemzetünk jövőjét biztosítani akarjuk, egyúttal azon alkotásokat kell

megszerezni, melyeket a tudomány ad a nemzetnek, hogy magát nagygyá, hatalmassá fejlessze. Igaza volt a legnagyobb magyarnak, hogy nemzeti nagyság és szabadság anyagi jólét nélkül nem képzelhető. És hogy visszatérjek ünnepélyünkre, vajjon nem a haladás egy nagy alkotásának ünnepét üljük-e ma, mely hivatalos van e szép völgynek, s köztve e vármegyének anyagi fejlődését teljesebben biztosítani. A midőn ez alkotás ünnepét üljük, az én kívánságom az, hogy míg magyar földön egy talpalatnyi, a tudomány által meghódított terület marad, a hűség és tántoríthatlan ragaszkodás alkotmányunkhoz és a hazaszeretet kiirthatatlan legyen bele olva minden lakosa szívébe. Midőn e völgy minden lakosának egészségére, e szép vidék gyöngyei: a két rendezett tanácsú város jóléte és virágzására emelem poharamat: azt kívánom, hogy minden egyes polgára legyen mindenkoron hű és tántoríthatlan igaz hazafi, s vezérelje e két eszme őket az egész élten át! Jolsva és N.-Röcze boldogságára. Lakosságának tiszta magyar érzelmeire üritem poharamat! A szép beszédet viharos éljenzés követte.

Erre Stefancsok K. polgármester köszöntötte fel röviden Hámos László főispánt és utóbb Bornemisza László alispánt. E felköszöntőre

Hámos László főispán válaszolt, meleg szavakkal köszönné meg az irányában tanusított figyelmet. „Nem mulasztatom el azonban — folytatá aztán — hogy midőn ezen vasut létesítése körül szerzett érdemeket magasztaljuk, a magam részéről ki ne emelje azokat is, kik jelentékeny anyagi áldozattal járultak a vasut létesítéséhez. Mint illet meg kell említenem első sorban Coburg hercege ő Fenségét, s e vasut ügyében páratlan buzgalmat kifejtett jogtanácsosát Mihálik Dezsőt, másod sorban Heinezmannel Alfrédet, s végül a két rendezett tanácsú várost, melyek nem kíméltek sem fáradságot, sem anyagi áldozatokat az eszme megtestesítésénél. Kívánom, hogy a nevezettek és a két város lakossága mindenkor a hazájára működhessenek s őket az Uristen sokáig éltesse!”

Az éljenzés elhangzása után szólalt meg Papp Árpád, szellemes szavakban megének urt hólgyeit köszöntvén fel, majd Mihálik Dezső, szípköröző szellemmel élteve a jelenlevő vendégeket, továbbá Marton János talpraesett beszédben élteve a vállalkozókat, mire Mandel Gyula csinos felköszöntőben Kubinyi Géza éltetésével felelt. Szóltak még Justh roznnyói főgymnasiun tanár, szépen felköszöntvén Görgey Lászlót a m. á. v. miskolci üzletvezetőségének főnökét, továbbá Szentiványi Árpád tőle megszokott őseredeti, zamatos humorral köszöntvén poharát Kubinyi Gézára, s végül e utóbbi meleg szavakban írtívén poharát Fáy Barnabás egészségére.

A kedélyes lefolyású, emelkedett hangulatu ünnepi lakomát követte

a műkedvelői előadás,

melyet a nagy-röcei műkedvelő társulat az ünnepély alkalmából jótékony czélra rendezett.

Az immár fennállása 12-ik évében lévő műkedvelői társulat, mely megalakulását derék elnöke: Mihálik Dezsőnek köszönheti, a színe került „Lumpáczius” előadása által fényes tanubizonyosságot tett ritka aratottságról és szorgalmáról. Az előadás messze felülemelkedett a közönséges műkedvelői előadások színvonalán, s úgy rendezés, mint játék tekintetében bizvást megérdemelte azt a megújuló tapsvihart, melylyel a nagyszámú előkelő közönség busásan jutalmazta.

A női szereplők közül Halasi Irén Fortuna istenasszonyt bájosan személyesítette, s Pitypatalyné szerepében is kiemelkedett. Reuss Vali Gyula asztalos leányát meglepő routine-nal és kedvesen játszotta meg, Stefancsok Adél (Kamilla), Gaján Irén (Laura), Lucze Rózsa (Kaptáné), Pepich Ella (Rózi és Gertrud) otthonosan mozogtak s szerepeiket kellően kidomborították, Szeckai Vali, Máriányi Margit és Steglehner Margit pedig valóban ügyes és szemrevaló bormérő lányok voltak. A nevezettek, továbbá Erpf Franka, Heinez Gizella, Mihálik Margit, Papszász Mariska, Kochen Olga, Máriányi Margit, Szeckay Vali, Steglehner Margit, Bárdossy Eta, Gaján Irén, Stefancsok Adél, Cseh Urban Adél, Lucze Rózsa, Pour Mariska, Pepich Ella, Pepich Zsella, Halasi Jolán, Marzell Margit a tündérek szerepében elragadó bájos csoportozatot képeztek. Ami a férfiakat illeti, a palma első sorban a három vándorlegényt (Szenássy Béla, Nagy Lajos és Dedinszky Gyula) illeti, kik nehéz szerepüket szinte virtuozitással játszották meg. Kiténő volt Perjéssy László is Lumpáczius szerepében, továbbá igen ügyesen játszott Szeckay Antal (Gyula), Mokos Károly (Zagya és Vágó), Mihályik Mihály (pompás házaló), Bárdossy Pál (Rétes koresmáros) is. A többi férfi szereplők jól egészítették ki az ensemblét, s úgy az összevágó játék, mint — egy jelentéktelen kivételt leszámítva — a kiténő szerep tudás tekintetében teljesen kielégítették a közönséget, mely a művészi kivitelű diszletekben is méltán gyönyörködött.

Az előadás zajos tapsvihart közepette közel 11 órakor végződött s rövid időre reá az időközben rendbe hozott teremben kezdetét vette

a táncestély,

mely a résztvevők pompás jókedvében ugyszólván alig akart véget érni.

A táncestélyen résztvevők közül tudósítónknak a következőket sikerült följegyeznie: Hámos Lászlóné, Kubinyi Gézané, Marton Jánosné, Mihálik Dezsőné, Basili-desz Jánosné, Bárdossy Pálné, Greiner Lajosné, Szeckay Antalné, Heinz Frigyesné, Pepich Emilné, Szuhay Zsigáné, Hrotko Jánosné, Grüner Lipótné, özv. Steglehner Lajosné, Schmer Jánosné, Molitöriz Jánosné, özv. Latinák Sándorné, Hönseh Emilné, Stefancsok M.-né, özv. Pour Edéné, Tóth Kálmánné, Przbislausky Adolfné, Daesházy Gusztávné, Bradofska Károlyné, Szeckay Istvánné, Halasi Gyuláné, Nandrassy Gusztávné, Lahner Györgyné, Dubrovsky Ágostné, Dedinszky Gyuláné, urnöket és Kubinyi Szeréna, Erpf Franka, Heinez Gizella, Mihálik Margit, Papszász Mariska, Kochen Olga, Máriányi Margit, Szeckay Vali, Reuss Vali, Halasi Irén, Steglehner Margit, Bárdossy Eta, Gaján Irén, Stefancsok Adél, Cseh Urban Adél, Lucze Rózsa, Pour Mariska, Pepich Ella, Pepich Zsella, Halasi Irén és Jolán, Marzell Margit, Latinák Viki, Chrenesik Ida, Pour Bella, Holéczy Irén, Führer Jolán és Ilona, Török Lenke, Pour Erzsé, Tóth Irén, Jaczko Hermin, Schmer Alice, Nagy Jolán, Valovits Matild, Entzinger Janka, Marzell Margit, Jurin Jena, Schmid Jolán, Cseh Ida, Raisz Janka, Deutsch Szerén urhölgyeket.

csoda volna — ha létezőről sejtene is valamit! . . . E böles okoskodás lehűté kissé forró véretem, kettészakaztam levelemet s messzire dobtam tollamat . . . és — és félóra múlva ismét iróasztalomnál ülök! . . . Azonban második levelem is előbbi sorsra került! ráadásul összevissza hasgattam késemmel s elégtelen — önmagammal ép úgy mint száraz prózai gondolataimmal, — az üde reggeli levegőre kisietek

Azt sem tudom hogyan — a templom terére tévedék; az ajtó nyitva állt, a sekrestyés fölismert s köszönt . . . beléptem. Közel Helén székéhez térdelek s fejemet kezeimbe süllyesztve — átengedém magam édes álmaimnak! Majd egy óráig maradtam így . . . hallani hívám ugyan a sz. misét, mindazáltal nagyon kétkedem, hogy odafőn érdemül vették volna ájtatosságomat.

Istenem, minő helyzetbe jutottam. Reggel, este a templomban elmélkedtem, a nap többi részét a Landy-ut homokján Helén piezi lányomainak keresésében töltöm s ha az uton véletlenül elhaladni látom, mintha megbüvölne . . . nem merem követni őt. — Ily gyáva tétlenségben tölték három napot!

— Kedves barátom — szólék a harmadnap önmagamhoz, gondolj csak rá . . . hová a manóba jutsz te el szerelmeddel? mert hogy szerelmes vagy . . . hiába tagadod! A templomlátogatás — magában véve — épületes dolog, de hidd el, lelkiüdvődnek nem sokat használ: egész napon a Landy-uton kóborolni? ez tán érzégs kissé . . . egy-két sroeska, no vagy egy-két szó, bizonyára sokkal érthetőbb magyarázat lenne! . . . Nos hát írunk, beszélünk . . . mi a patvar, csak nem folytatjuk napi sétáinkat s jámbor ájtatosságunkat? . . . Éjjel utáni 2 óra volt. Irok, irni fogok — kiáltván fennen s némi ünnepélyességgel!

(Vége következik.)

Jókai ünnepeltetése.

Alig pendült meg az eszme, alig hangzott el a tette hívó szót, már is ezerek szívében oly hullámokat vetett, hogy nem férhet többé kétkedés azon jubiláris ünnepély fényes sikeréhez, mely Jókai Mór félszázados írói működésének emlékére fog rendeztetni.

Egyesek úgy, mint testületek, városok úgy, mint a megyék nemes versenyeire keltek; lankadatlan ügybuzgalommal, mindent felülmúló lelkesedéssel sietnek maguknak tekinteni az ünnepély fontosságát, minden lehető elkövetve az iránt, hogy nemzetünk büszkesége: Jókai Mór írását illő módon fűjják le igaz szeretetüknek méltó kifejezésre: a kosorus író méltán megillető végnélküli tiszteletet.

Városunkba el ejutott a hívó szót, csodálatos melegséggel árasztva el a szíveket. Ennek melegétől áthatva a helybeli polgári olvasók is — mint annyi sok más — folyó hó 19-ére diszközgyűlést hirdetett; ennek egyedüli tárgya: Jókai Mórnak dísztaggá leendő megválasztása volt.

A tagoknak általános érdeklődése között nyitotta meg Rábely Miklós egyesületi elnök a diszközgyűlést. Rövid, de jelentőségteljes szavakban emlékezett meg a nagy író működéséről: a hazafias, tisztán nemzeti irányáról, számtalan alkotásairól, melyek milliók szívében enyhítették s enyhítik ma is a fájdalomakat s varázsolják kellemessé az unalmasnak ígérkező perceket.

Az elnöki megnyitó elhangzása után Jókai Mór az egyesületi választmány indítványára egyhangulag dísztaggá választotta oly hozzáadással, hogy a kikezbesítendő dísz-oklevél kíséretében a halhatatlan költő, a nagy hazafi, üdvözölő átiratban értesítessék a kör soha nem muló hájláról s rendithetlen szeretetéről.

Ezt követve, a Jókai Mór tiszteletére rendezendő ünnepély miként leendő megtartására került a sor. Ezt Szabó Lajos együleti jegyzőnek azon indítványa döntötte el, hogy: keressék meg a kör által a városi tanács azon esetben, ha az, az ünnepély rendezésétől elállana, azon esetben tegye magáévá az ügyet a polgári olvasókör, s annak választmánya állapítsa meg a rendezendő ünnepély programját.

Végül — daczára, hogy a kör, Jókai összes munkáinak birtokában van — Dr. Marikovszky István indítványa elhatároztatott, hogy a kör tagjainak aláírása, illetve adakozása útján Jókai munkáinak az ünnepély alkalmából kiadandó diszpeldányára előfizet.

Az esti órákban a közgyűlést társas vacsora követte, melyen számosan vettek részt városunk polgárai és polgárnői közül. Volt toaszt is; az elsőt Rábely Miklós mondta, a megjelentekre üritvén poharát; utána Náray János az ünnepelt író és kör előjáróságát köszöntötte fel, — míg Mihályi Lajos Erzsébet királynét, majd Kossuth Lajost éltette. — Éva János Jókai fiatal éveiből mondott el egyes epizódokat. — Szabó Lajos a jelenvot Erzsébeteket éltette, míg Kozmay Lajos a hölgy koszorút köszöntötte föl rövid de elmés díkezővel.

Szabó László szellemes toasztja után a heves véri fiatalság, a toasztírózó jó példáján okulva, tánczra perült és járta a táncz hajnalig, mikor is ki-ki egy édes emlékek gazdagodva esendes otthonába tért, hogy keresztül álmódja a kellemesen töltött órák mézédés perzeit.

Ezzel kapcsolatosan — minthogy a városi tanácshoz, a kör választmánya, tudomásunk szerint a Jókai-ünnepély rendezése iránti feliratát e hét elején már be is terjesztette — elmulaszthatlan kötelességet véltünk teljesíteni, midőn arra e helyen is felhívjuk városi tanácsunk figyelmét. Midőn ezt tesszük, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy az igaz ügyet melegen pártfogolván, az ünnepély rendezését kezéből nem fogja kibocsátani Városunk tanácsa lévén a közérzületnek kifejezője, jól esik hinnünk, hogy a közóhajt az ügyszhez méltóan fogja tolmácsolni, már csak azért, hogy bebizonyosodjék, hogy az elhíntett mag, nem hult az utszéli porba.

Színház.

Szerdán „Szép Heléna“ ez örök kedvességű nagy operette került színre szép számu s igen előkelő közönség előtt, melynek soraiban ott láttuk a megyei társadalom legkiválóbb egyéniségeit. Nagy városok közönsége a világirodalom legismertebb hős mondájának parodiájában már nem igen talál valami rendkívüli gyönyörűséget, de mi még jó ízűen elmulattunk a modern Menelaus pipogyságán, Calchas bárgyuságán, Achilles és Agamemnon mókáin s különösen a világhírű szép asszony raffinériáin, kinek gyönyörű szemeiért s édes mosolyáért, három ezer évvel ezelőtt, a híres Ilión falainak a porba kellett omlaniok! A hajdani görög ember szíve, megdobbant nemzeti nagy hősei nevének hallatára, — ma már mosolyogva gondolnak arra, hogy volt egy kor, melyben az emberek sorsát a képzelt szülte istenek vezérelték s a félisteneket odaállítjuk a színpadra — komédiásnak! Sic transit gloria mundi! Maga az előadás egy vidéki kis színpad viszonyaihoz mérve egyike volt a jobbaknak. Különösen sikerült Perezel Marinak és Lorándinak szerelmi kettőse melyet a közönség elismerése jeléül hosszú tapsmal jutalmazott meg. Pálfi mint Calchas, Batosy (Agamemnon), Kis (Achilles) megállták helyüket. Karok elég jók.

Csütörtökön a nagy művészi erőt s megfelelő tanulmányt igénylő „Lengyel zsidó“ került színre szép számu közönség jelenlétében. — Az egészben csak egy szerep van, mely látszólag igazi tragicum színvonalán áll: a Mattisé, ki a legnagyobb küzdelmek árán sem tud megszabadulni végzetétől. Egy rég letűnt műfajnak, az ugynevezett végzet-dramáknak felelevenítését kísérli meg szerzője a modern irodalomban s bár helyel-közel megrendítő hatást tud elérni, egészben véve a kísérlet még sem sikerült; esekelménye vonatott s a hős elbukásának oka a végzet szerű véletlenség. Tagadhatatlan azonban, hogy vannak meggrázó jelenetei, melyek a gyengébb idegzetű közönségre nagy hatást gyakorolnak. Ennek tulajdonítható, hogy a darabot néhányszor a nemzeti színházban is előadták, — de a műsorról csakhamar eltűnt. Mi azonban örülünk, hogy Batosy megismertette vele; az új nemzedék megismert egy negyvenes években kultivált műfajt a nagy közönség pedig meggyőződött arról, hogy Polgár Béla nemcsak nevetetni, de megrikatni is tud. Így találkoznak a szélsőségek egy művészi tehetségben. A Mattis szerepe hálás, melyben Polgár B. új oldalról érvényesítette képességét — még pedig a közönség elismerése mellett.

Pénteken az eddigi szokás szerint színészeink pi-henni szoktak, ezuttal azonban egy előkelő társaságnak azon óhajtatására, hogy az esetleg városunkban időző intelligencia ez estén is nemesebb szórakozásban részesüljön a „Papageno“ című bohózatot adták elé kevés számu, de igen előkelő közönség előtt, mely kitűnően mulatott a bohózat tulfeszített komikumán. Polgár Béla elemében volt s hálás szerepét teljesen kizsákmányolta. Pálfi a heves temperamentumu borbélyt kitűnően ábrázolta, néhol azonban feltűnő művészi pauzákat tartott, s ebből kitűnt, hogy a sugó, mint nervus rerum gerendarum, igen jelentékeny tagja a társulatnak. — Tipikus alakot mutatott be Kiss Argyelan Todor szerepében, a mi ethnographiai viszonyainkhoz képest az oláh-közvetébből tót-bakát csinálva. A nők közül B. Polgár Fáni talpraesett szolgáló volt. A darab első és második felvonása között Dulich Mariska csevegte el igen kedvesen és sok rutinnal a „Férjhez menjek-e“ című monológot. A tehetséges fiatal színész nő fejlődése a legszebb reményekre jogosít, kinek a szó teljes értelmében hivatása van a naiv szerepek betöltésére s egykor bizonyára e téren szép eredményeket fog elérni. A fiatal színész nő a közönség buzditó tapsai következtében háromszor jelent meg a lámpák előtt.

„A cigány báró“ előadását szintén a jobbak közé sorozhatjuk. A szép zenéjű operettet jól ismeri közönségünk, ez azonban nem gátolta abban, hogy a sikerülten előadott zenei részekben ismételtelen ne gyönyörködjék. Teljes elismerés illeti a nőket és pedig első sorban Perezel Mariskát, kinek Szaffi-ja valószínűleg legjobb szerepei közé tartozik. Szilágyi Berta jeles Czipra volt s Dulich Mariska is esinosan adott elő néhány iszámot s ezért az ifjuság részéről elismerő tapsban részesült. Lorándi (Barinkai) Batosi (Carnero) Kiss N. (Gábor diák) jól betöltötték szerepüket. Polgár B. Zsupánja nem tartozik legjobb szerepei közé; a disznókereskedő karakterisztikus vonásait nem domborította ki eléggé. Vagy talán nem volt jól hangolva...?

Hétfőn este félhét órák mellett esekély számu közönség előtt harmadikban ismételték a „Próba házasság“ot. Az előadástól már szoltunk más alkalommal; a szereposztásban az a változás történt, hogy a Sági Julcsa szerepét, mely eddig a szép tehetségű Zador Róza kezei közt tökéletes volt, a társulat új tagja Homonkai Gabriella személyesítette, sokkal kevesebb sikerrel mint elődje. Reméljük azonban, hogy a kisasszony képességeiről más szerepben bővebb tájékozást fogunk szerezni.

Kedden ismét egy rendkívül gyenge darabbal ismerkedtünk meg, melynek némi sikert a kifogyhatatlan humoru Polgár Béla és Szilágyi Berta tudtak kölesőnőzni. „Tyukodi Lőrincz családja“ a fővárosi színpad közönsége előtt nagy hatást érhetett el, minket azonban a darab komikuma hidegen hagyott s hogy mégis sokat neveltünk annak nem a szerző, hanem a jeles szereplők az okai. A rendőrtogalmazó rikácsoló hangja azonban visszatetszést szült; a valószínűségtől annyira eltérni a bohózatban sem szabad. Ellenben igen jók voltak Kissné, Tárnai és Szabó Mari, kik egyéniségükhöz illő szerepeket teljesen betölték s a darab gyengeségeit fedtették a kevés számu közönséggel.

Hirdetmény.

4314. szám. — Mely mellett városunk területén lakó önálló adófizető iparos és kereskedők értesítettek, hogy a városi tanács mint I-ső fokú iparhatóság mellé, az 1894-ik évre való jogosultsággal választandó 20 iparhatósági megbízott választására határnapul **december hó 4-ikének délelőtti 9 órája** a városháza tanácstermébe kitézetett. Mi azzal hozatik köztudomásra, hogy választás mindazon iparos és kereskedő, kik az e végett összeállított közszemlére lett kitétel után, mint nem kifogásolt, jóváhagyólag záradékolt névjegyzékbe befoglaltatik; választható pedig az, ki legalább 10 frt 50 kr. kereseti adót fizet, és mint ilyen, az arról készített jegyzékbe van vezetve.

A választás szavazat lapokkal történik, tart reggeli 9 órától esti 6 óráig.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1893. évi november hó 14-én tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Meghívó.

A „gömörmezei atletikai klub“ alapszabályai beügyminiszterileg jóváhagyatván, mi sem áll a végleges megalakulás s így a működés megkezdésének útjában.

Ennek elérése céljából folyó évi december hó 2-ik napjának délutáni 2 órájára Rimaszombatba, a városháza tanácstermébe közgyűlést hívunk össze, felkérvén mindazokat, kik a klub eszméje iránt érdeklődnek s annak tagjai óhajtanak lenni, hogy azon megjelenni sziveskedjenek, avagy belépési szándékukat Lukács Géza m. th. főjegyző ural irásban közöljék.

A közgyűlés főbb tárgyai lesznek: a tisztviselők megválasztása, a leendő helyiség, a tényleges működés határidejének megállapítása stb., esetleges indítványok.

Kelt Rimaszombat, 1893 november 17.

Fáy István, id. elnök.

Hirek és vegyesek.

Lapunk mai számából az aktuális közlemények halmaza miatt híreink egy része kiszorult.

A téli megyebizottsági közgyűlés december 14. és következő napjain fog megtartatni. Annak napirendjére számos nagyfontosságú ügy, többek közt a főjegyző s esetleg más tisztviselők, továbbá közigazgatási bizottsági tagok választása, s a járási székhelyüggyben kiküldött bizottság jelentése is ki van tűzve.

Híymen. Sz Török Gyula, megyénk aljegyzője folyó hó 18-án vezette oltárhoz Tornos-Némediben K. Krajník Kálmán szép és művelt leányát Henriettét. Az esketés után a boldog pár körünkbe érkezett. Szives szeretésekvánataink kísérik a szép frigyét.

Katonai hír. Deutsch Manó, a 27-ik ezred intendans-(hadbiztos)-főnöke folyó hó 20-án Kassáról ide érkezett s a tüzérserg raktárait inspicálta.

Athelyezés. Moravék Gábor helybeli ügyészségi irnok — mint a hivatalos közlönyben olvasható — saját kérelmére, a szegszárdi kir. ügyészséghez lett hason minőségben áthelyezve. Az ügyészség egy páratlan szorgal-

mu tisztviselőt s a „kath. olvasókör“ egy minden tekintetben tapintatos s ügybuzgó előljárót vesztett el benne.

Eljegyzés. Chrenko Árpád pénzügyi számellenőr a mult heten eljegyezte Andrássi Gizellát, Andrássi László helybeli jeles fényképészünk kedves és művelt nővérét. Üdvöletünk és legjobb kívánataink kísérik a köteendő frigyét.

Az ezredéves kiállítás gömörmezei helyi bizottságait folyó hó 20-án egy Radványi István, miskolci kereskedelmi és iparkamarai elnök által vezetett gyűlésen megválasztották. Egyelőre három helyi bizottság alakítottatott. Egyik a rimaszombati, melynek alelnöke: Dr. Szabó Samu m. főorvos, Samarjya János és Baksay József; jegyzőivé pedig Dr. Kármán Zoltán lapunk szerkesztője és Szelless Ödön választattak meg; a másik a rimaszécsi járási, melynek elnökévé Fáy Barna, a harmadik a nagyrőcezi, melynek elnökévé Mihálik Dazsó lett.

Iskolaépület felavatási ünnepélyt tartottak Rimaszécsen e hó 19-én. A róm. kath. hitközség ugyanis követve a Rima völgyi községek példáját, díszes és a kívánalmaknak minden irányban megfelelő, emeletes iskolaépületet emelt két tanterem, egy két szobából álló rendes- és egy egy szobából álló segédtanítói lakkal. Az isteni tisztelet után az iskolai nagy teremben összegyűlt hitközségnek Bráz János plébános vázolta az iskola nagy fontosságát, buzditotta a népet gyermekei pontos iskoláztatására s kiemelte az iskolaépítkezési költségre adakozókat, mire felszentelte az iskola épületet. Erre Groó Vilmos kir. tanácsos tanfelügyelő fejezte ki a hitközségnek elismerését tanusított áldozatkészségéért s buzditotta a keresztény, erkölcsi és hazafias irányu nevelés érdekében kívánatos további működésre t. i. a második tanterembe szükséges tanítói állomás rendszeresítésére. — A esinos épület valóságos dísz Rimaszécsnek, s kivitele is ezélszerű. Méltó elismerés illeti érte.

Öngyilkos pinczérleány. Pateschan Mária pinczérleány, ki alig néhány hét előtt, még a „Három Rózsa“ kávéházban volt alkalmazva f. hó 18-án szíven lötte magát. Mint beszélik, a szerencsétlen leány kezébe boldogtalan szerelme adta a fegyvert, hogy megszabadítsa örökre a lelkét mardosó gyötrelmekről.

Dísznó lopás. Nem hiába köszöntött be az ősz, de napi renden is vannak a sertés lopások. Alig mulik el nap, hogy ne hallanánk az ember az e fajta büncselekmények ismétlődését. Folyó hó 14-én viradóra Pristyak Antal komárommegyei lakosnak, Szilácsi pusztai tanyájáról hajtottak el 5 drb hizott sertést. A jelentés megtétele után, a esendőség részéről azonnal megindították a nyomozatot a tettesek kiderítésére, nyomára azonban nem akadtak az ellopott sertéseknek.

Fényképezés. A salgó-tarjani közönség nemrégiben felkérte Andrássi László helybeli jeles fényképészünket, hogy árunduljon át tömeges felvétel eszközlése végett. A néhány heti ott tartózkodás alatt a legsikerültebb képekkel teljesen meghódította Andrássy a salgó-tarjani közönséget; a szép csoportképeket alkalmunk volt megtekinteni, s azok valóban dícséretre méltó igyekezetről s kiváló szakképzettségről tanuskodnak. — Ezzel kapcsolatban jelentjük, hogy az új fényirda jól fűthető s be van rendezve a téli felvételekre, s ott minden időben eszközölhetők felvételek, melyek sikerét az időváltozás nem akadályozza.

Tűz mindenfelé. Folyó hó 9-én Kokova községben Mikicz András háza kigyuladván, rövid idő alatt 11 ház, 5 esír s az ezekben felhalmozott takarmányemű esett a lángok martalékául. A kár közel 3000 frt. — Ugyanez időtájban Ajnácskőn a Misczki János háza fogott tüzet, s daczára, hogy idejekorán észrevették, azt megmenteni nem lehetett. A kár: 380 frtra tehető. F. hó 10-én Ujvársáron, a Drien Dániel magtárában ütött ki a tűz, s oly rohamosan terjedt tova, hogy mentésről szó sem lehetett. Kárt szenvedett ez alkalommal ifj. Bugár János és özv. Benko Mária, kinek házuk s gazdasági épületeik, továbbá Dániel Péter, kinek kamarája égett le. Folyó hó 14-én az Ochtina község határában levő Tamási-féle kapagyárban ütött ki a tűz s ennek tetőzete 300 frt értékben leégett. Folyó hó 12-én éjjel, valószínűleg gyújtogatás következtében, Sziliczen kigyuladt a Maté János utszéli háza és azzal szomszédos Labana István, Váradí Ambruzs és Vincze Kovács István házaikkal, melléképületekkel és takarmánnyal együtt a lángok martaléka lett.

A pelsőcz-murányi vasut menetrendje:

Pelsőcz—Murány.	
Pelsőcz	6 ó. 00 p. — 2 ó. 45 p.
Lieze-Gieze	6 ó. 38 p. — 3 ó. 23 p.
Jolsva	7 ó. 21 p. — 4 ó. 01 p.
Chisnyóviz	7 ó. 38 p. — 4 ó. 26 p.
Nagy-Rőcze	8 ó. 02 p. — 4 ó. 50 p.
Murány	8 ó. 30 p. — 5 ó. 18 p.
Murány—Pelsőcz.	
Murány	3 ó. 00 p. — 11 ó. 30 p.
Nagy-Rőcze	3 ó. 26 p. — 11 ó. 56 p.
Chisnyóviz	3 ó. 44 p. — 12 ó. 21 p.
Jolsva	4 ó. 08 p. — 12 ó. 51 p.
Lieze-Gieze	4 ó. 30 p. — 1 ó. 13 p.
Pelsőcz	5 ó. 02 p. — 1 ó. 45 p.

Óriás termények. Az amerikai utjáról épen csak alig hazatért budapesti magkereskedő Mauthner Ödön máris egy olyan kiállítással lepté meg a budapestieket, a mely párt ritkítja és az Andrássy-uti üzlet kirakataiban kiállított termények oly szépek és olyan óriás nagyok, a minőket eddig még országos kiállításokon sem láttunk. Vannak ott 101, 103 és 108 kilós óriás tökpeldányok, 11½ sőt 13½ kilós óriás kalarábok, melyek óriás súlyuk daczára sem fások, hanem teljesen zsengek, de látunk itt 17 kiló súlyu oberndorfi répát is, melyet Friedmann péli termelő, 21 kilós olajbogyóalaku példányt, melyet Harkányi Károly gazdasága, 23 kilós Mammuth-répat Józsa Sándor czegeledi gazda állítottak elő, természetesen Mauthnertől került magból. A hozamokra kifizött arany díjakat a következők nyerték el: Lollok Gusztáv kengyeli kasznár, kinek 1600 □ ölenként 940 mm. olajbogyóalaku, Politzer Fülöp dévanyázi birtokos, kinek katasztrális holdanként 1907 métermázsza oberndorfi répája, és Bárány Gábor dobrái bérlő, kinek 1600 □ öles holdankint 1011 métermázsza Mammuth répája termelt a Mauthnertől beszerzett mag után. Friedmann péli termelő elkésett bejelentésével, neki 1101 métermázsza Mauthner-féle oberndorfi répája termelt holdankint. Ha tekintetbe vesszük, hogy a mult tavaszszal majd a rovarok pusztították, majd hideg

szárazság viselte meg a répalántákat, be kell vallanunk, hogy valamint a kiállított termények sulya, ugy a hatósági bizonylatokkal beigazolt fenti hozamok bámulatraméltók, mert bámulatosak volnának normális, jó időjárásban is és mindenesetre csak páratlan minőségű jó magyagnak kell az ilyen óriási eredményeket érdemül betudni.

Uj zeneművek. A pécsi Valentin Károly fia zene-műkereskedés kiadásában a következő uj zeneművek föltte esinos kiállításban jelentek meg: 1. Klárka esárdás, Zenéjét szerzé Darázs Miska, szövegét írta Zoltán Vilmos. II-ik kiadás, ára 1 frt. Ezen piéce Kury Klárának, a népszínház kiváló tagjának van ajánlva és ennek sikerült arezképével ellátva. II. Dankó Pista legujabb nótáinak 1-ső füzeté, tartalmaz két nótát, és pedig: 1) „Halld rózsám Katika...“ 2) „Százaz malom van a talu végén...“ Mindkét nótának szövegét is Dankó Pista írta, és Vidor Pálnak, a népszínház jeles tagjának ajánlotta. Ára 60 kr. Ezen zeneműveket a jó magyar zenét kedvelő közönségnek a legmelegebben ajánlhatjuk, különösen a Dankó nótáit, melyek valóban meg is érdemlik, hogy országszerte elterjedjenek.

CSARNOK.

Salamoni ítélet.

(Megtörtént.)

Messze-messze, még az óperenciás tengeren i tul, híres Szabolesvármegye rétközi részén fekszik X. község. Lakik ott kálvinista, zsidó és cigány is.

Békességben örli ott le az ember életét s a köz-igazgatás feje bátran nyughatik, rendben van ott a széna. Szróli boltos a faluvégén lakott, felesége minta-gazdaszony volt, nem hizlalt oly kövér libákat senki a határban és tyukjainak párja sem volt. De nincs teljes boldogság, mert egy idő óta a baromfi létszám sehogy sem akart egyezni a főkönyvvel, hol egy liba, hol egy kaesa tünt el a fundus instructusból — a föld el nem nyelhetette, szomszédai sem, mert böesületes emberek, nem lehet más a tolvaj, mint a cigányság, melynek füstös tanyája a kert palánkjától puskalövésnyire roskadozik.

A gyanyu megérlelődött, de nem volt mód Fárao népét a tetten kapni.

Mult pénteken éktelen sivalkodás ugrasztotta ki Szróli fűszer, vegyes és anyag nagy kereskedéséből. Hü neje kétségbeesve tépi haját és ugy siratja legszebb három bubos tyukját, mely tegnap még oly vigan kaparta a szemetet s ma már hült helye — Volt — nincs.

Szróli, ki nagy böesés és a vihar elől jó eleve a szárazra szeret húzodni, halaszthatatlan bevásárlások ürügye alatt befogott rozoga talyigájába és zajt, bajt maga körül hagyva, vigan kocogott a nyiregyházi poros uton.

A kótaji befordulónál felköltötte figyelmet szomszéd-néjának Maresa cigányasszonynak pipiros kendővel leköttöt kosara. A talyiga hamarosan utólte a sűrűn lépegető cigányasszonyt s Szróli gazda nem volt rest megtekinteni a kosár tartalmát, majd hanyat vágódott, mikor ott három bubos tyukot látott. A cigányasszony zavart sem mutatott s a legelső háznál eladta a gépészének a baromfit még pedig készpénz hiánya miatt — hitelbe, a mindig nyomon követő Szróli ott hagyta a bevásárlási utat és Kótaj község előljárója előtt lefoglaltatta a vételárt. talyigája rudját megfordította és haza hajtott X-ra, utját egyenesen a község házához irányította, hol birák uraimék épp a délelőtti siestát élveztek. Panaszát előterjeszteni még alig volt ideje, mikor Maresa asszony is belépett.

Nosza lett nagy vizsgálat, faggatás, vallatás, de nem azért cigány a cigány hogy megijedjen, a modern védelem kedvelt eszközet igénybe veve, merev tagadás állított a váddal szemben nemcsak, hanem a három tyuk teljes genelogiájával szolgált harmadiziglen felfelé.

Elkomolyodott a bíróság, Szroliné sűrűn hullatta könnyeit s a per döntése lehetetlennek látszott.

Igen, ha ott nincs a falu főbirája, örködik ő minden községbelije élete és vagyona felett Mikor mindenki kifogy az ész és tehetségtől, akkor lesz ő nagygyá.

A biztos diadal mosolyával megoldva a gordiusi csomót általános tetszés közepette, ily ítéletet irt a jegyzőkönyvbe: A csirkék honossága meg nem állapíthatván, helyszíni szemle rendeltetik el.

Dixi, scripti.

A bíró ur befogatott sárga ezéjájába, maga mellé ültetve a hiteseket. Szróli és neje utánuk kocogtak a talyigán, Maresa néni pedig rossz előérzettel fedezte a menetet.

A páskum melletti keresztutnál a három tyuk egymás mellé állítottat a földre és várakozásteljes pillanatok után azok egyenesen a Szróli udvarába tipegtek a hol rokonai és testvéri csipogással fogadtattak.

A tulajdon megállapítatván, a tárgyalás befejeztetett és Maresa asszony a kótert üli.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Magán-hirdetések.

A Kossuth-utca 2-ik sz. alatti házban **egy lakosztály** azonnal kiadó. — Értekezhetni a tulajdonos **Samarjay Jánossal.**

Hirdetmény.

5367. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magy. kir. kincstár** végrehajthatónak **Virók András** déteri lakos végrehajtást szenvedő elleni 85 frt 57 kr. adókövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Détért községben fekvő a déteri 49. sztkjben A. 2—4 8—13 sor-

szám alatt foglalt ingatlanból **Virók András** illető egy hatodrésze az árverést 447 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. január hó 8-ik** napján délelőtti 10 órakor Détért községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át: 44 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. LX t.-czikk 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-án kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1893. október hó 3-án.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Aldorffer, kir. tvszéki bíró.

Tömeges birtokeladás.

A néhai **Kerepessy Márton** és **István** hatyatekához tartozó, Gömörmegyében fekvő:

Nagycsoltó község határában 280 kat. hold 838 □ öl belsőség, szántóföld, rét, erdő, legelő és gazdasági épületek;

Kiscsoltói pusztá határában 46 kat hold 1510 □ öl szántóföld és erdő;

Teresztenye pusztában 129 kat. hold 1100 □ öl erdő;

Lekenye község határában 198 kat. hold 1095 □ öl belsőség, szántóföld, rét, erdő, legelő, gazdasági épületek, zsellér helyek és a lekenyei malom ¹⁰/₄₈-ad része;

Hosszuszó község határában 199 kat. hold belsőség, szántóföld, rét, erdő, legelő és hat zsellér hely;

Horka község határában 9 kat. hold 384 □ öl szántóföld, erdő, legelő;

Pelsőcz-Ardó község határában 154 kat. hold 1341 □ öl erdő, legelő;

Melléte község határában 23 kat hold 1510 □ öl erdő;

Beretke község határában 8 kat. hold 307 □ öl rét;

Sajó-Gömör község határában 1 kat. hold rétből álló ingatlanok folyó 1893. évi december hó 17-ik, 18-ik, esetleg 19-ik napjain Tornallyán a nagy vendéglő termében;

A **Borsodmegyében Sajó-Kaza** község határában fekvő 68 kat. hold 1503 □ öl belsőség, szántóföld, rét, erdőből álló ingatlanok s épületek pedig 1893. évi december hó 20-ik napján Sajó-Kazán a község házában szabad kézből árverés útján el fognak adatni, mely határidőkre a veni szándékozók tisztelettel s azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy bővebb felvilágosítást alólírottaknál nyerhetnek.

Tornallyay Árpád,

tornallyai lakos, bíróság kinevezett zárgondnok.

Molnár József,

ügyvéd, rimaszombati- és

Kovács Miklós,

ügyvéd. tornallyai lakosok, mint az örökösök képviselői.

Eladó.

Kmetty-utca 25. szám alatti udvar a rajta lévő házakkal örök áron eladó. — Bővebb értesítés nyerhető **Süteő István** ügyvéd urnál Ferenzi-utca 20. szám alatt.

CHINA-EZÜST.

Van szerencsém a n. é közönség szives tudomására hozni, hogy a rimaszombati főtéren évek óta fennálló és a legjobb hírek örvendő

óras- és ékszerész-üzletem

mellett legujabban — a több oldalról nyert biztatás folytán — mindenféle hasznos házi- és szobai dísz tárgyakat képező

china-ezüst raktárt

is rendeztem be, melyek közül különösen merem ajánlani a szép kiállítású, jó minőségű és jutányos áru **evőeszközeimet.**

Ez alkalommal bátor vagyok az üzletemben nagy választékban található **fali- és zseboráimat**, valamint különféle **ékszereimet** mint **alkalmi-ajándékot** is a n. é. közönségnek ajánlani

Az évek hosszu során tapasztalt bizalomnál fogva bátor vagyok a n. é. közönség ismételt pártfogásaért esedezni, melyek után maradtam

Rimaszombat, 1893. nov. 15.

kiváló tisztelettel 2—6

HERTSKO BERTALAN,

óras, ékszerész és china-ezüst tárgyak kereskedése.

Hirdetmény.

4949. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Vértés Bertalan** szül. **Herczeg Mária** végrehajthatónak **Keresztely József** ügyvéd mint **Nándory Béla esódtömeggondnok** végrehajtást szenvedő elleni 275 frt tőkekö etelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Nyustya községben fekvő a nyustyai 152. számú házból Nándory Béla háromnegyedrész jutalékára az árverést 789 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1893. évi december hó 28-ik** napján délelőtti 10 órakor Nyustya községben a bíró házához tüzetik ki, hol az a inegtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 78 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. törvény-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

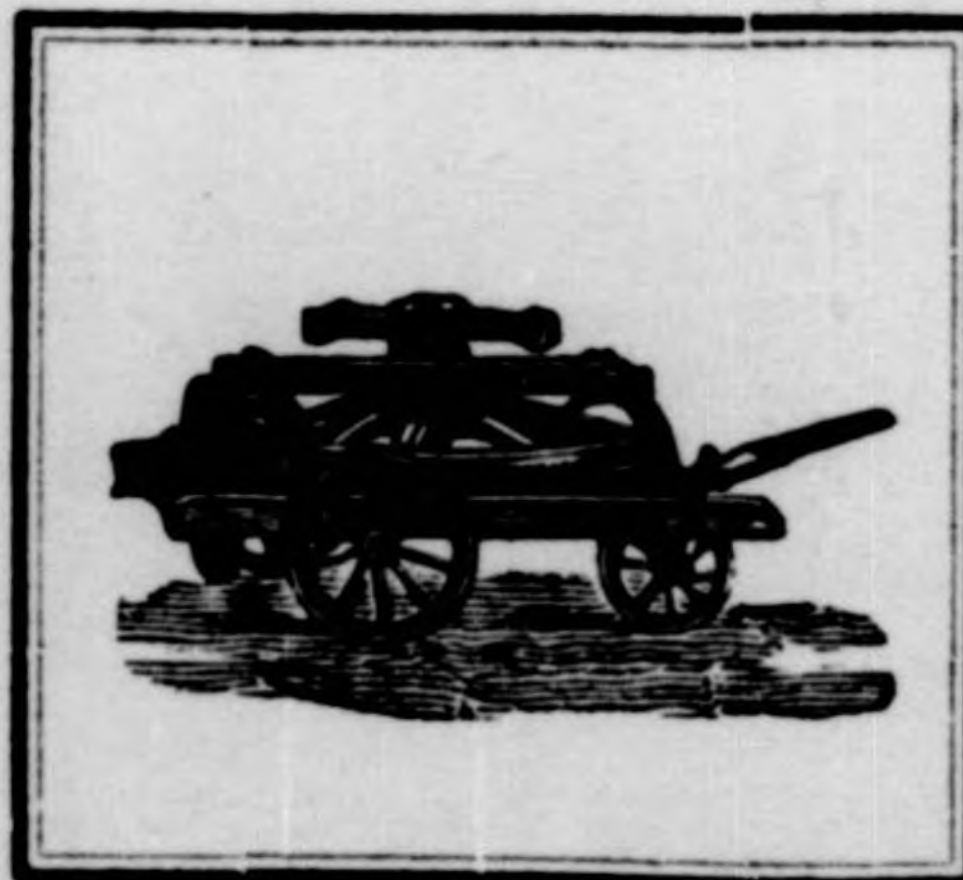
Kelt Rimaszombat, 1893. évi szept. hó 15-én.

A rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.
Aldorffer, kir. tvszéki bíró.

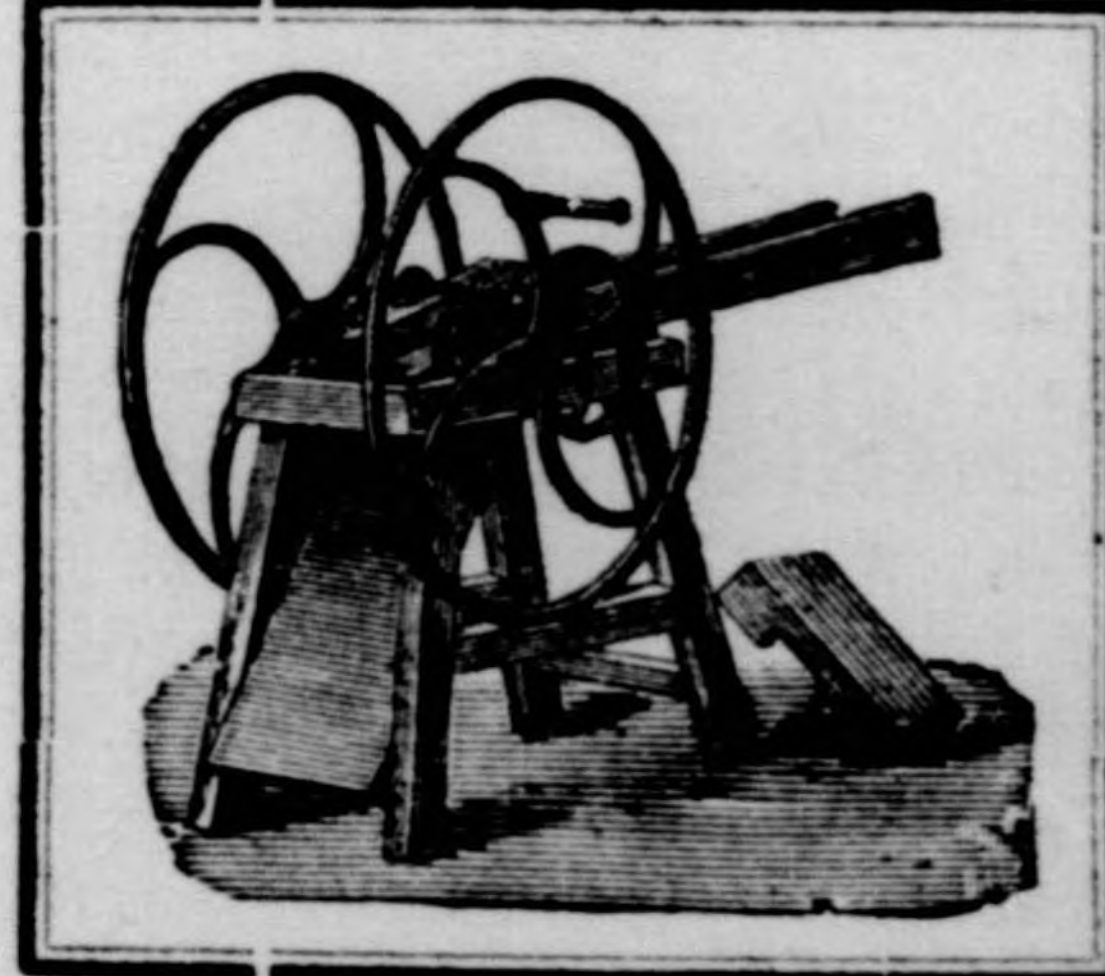
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödeje Kassán, Vám-utca 12. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeeskavágókat kézi- vagy járgányhajtásra,
Répavágókat és **tengeri-morzsolókat**,
Olajsajtókat és **olajmag-pörkölőket**,
Olajmag-zúzókat,

Örlő- és daráló-malmokat. — Továbbá mindennemű **szivattyúkat**, **gőzgépeket** és **gőzkazánokat**, **szeszgyár-berendezéseket** stb.

Gépeink, **eszközeink** és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

2—6